Vraag nr. 3
van 26 september 2002
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

Mentaal gehandicapte geïnterneerden – Werkgroep

Ongeveer een derde van de geïnterneerden zijn mentaal gehandicapte personen, zo bleek bij vragen hierover in het parlement. Strikt genomen horen deze mensen niet thuis in de psychiatrie. Zij hebben wel nood aan opvang die bij de psychiatrie aanleunt.

De minister heeft een werkgroep opgestart en wil een voorstel uitwerken. Het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap en voorzieningen zoals het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis (OPZ) Rekem maken deel uit van deze werkgroep. Het was de bedoeling om voor de zomer 2002 een tekst klaar te hebben.

Men zou binnen het Vlaams Fonds een nieuw type hulpverlening kunnen uitbouwen voor mensen die nood hebben aan permanente opvang in een instelling met psychiatrische zorg. Of de financiering dan gebeurt door het Vlaams Fonds of door de psychiatrie – die federaal wordt gefinancierd – is voor de betrokkenen niet belangrijk. In elk geval is er een tussenoplossing nodig die is gesitueerd tussen psychiatrie en gehandicaptenzorg, aldus de minister.

Mag ik vragen naar de stand van zaken van dit voorstel ?

Welke mogelijke oplossingen zijn er ? Welke materiële maatregelen zijn hiervoor nodig ?

Antwoord

In mijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 244 van 14 augustus 2002 van mevrouw Ann De Martelaer heb ik toelichting gegeven over de omvang van deze doelgroep zoals mij gesignaleerd door de psycho-sociale diensten van de strafinrichtingen. Ik beklemtoonde tevens de noodzaak om de precieze hulpvraag van deze personen te onderzoeken met het oog op een adequate ondersteuning van het psycho-sociaal functioneren en om de integratiekansen in de samenleving (bevoegdheid Vlaams Fonds), en niet uit het oogpunt van van de bescherming van de samenleving (veiligheid is een federale bevoegdheid), individueel en multidisciplinair te onderzoeken *(Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 3 van 4 november 2002, blz. 244 – red.)*.

Afhankelijk ik van de resultaten van deze individuele onderzoeken dient de hulpvraag van deze personen analoog met de hulpvraag van alle andere aanvragers binnen het Fonds te worden behandeld en beantwoord. Ik pleit niet voor een specifieke voorrangsbehandeling maar voor een gelijke behandeling van hun aanvragen, hetgeen tot heden – ongetwijfeld ten gevolge van meerdere complexe factoren – niet werd gegarandeerd.

Ik heb nog geen rapport ontvangen dat mij informeert over de specifieke zorg op maat die voor deze personen wordt geïndiceerd na een degelijke multidisciplinaire analyse van hun ondersteuningsvraag. Ik zal opdracht geven dat de uitkomst van dit individueel indicatieproces bepalend zal zijn voor de opname van de hulpvragen in de centrale registratie van hulpvragen (CWL). Inzake het specifieke aanbod dat voor deze mensen moet worden gecreëerd, is volgens mij geen enkele vorm van hulpverlening uit te sluiten. Eerder reeds heb ik gezegd dat maatwerk betekent dat de meest adequate hulp wordt geboden binnen het spectrum van thuisbegeleiding over assistentie tot nursing unit. Indien het zorgprofiel en de meest adequate ondersteuning binnen de Vlaams Fondsbevoegdheid die eruit volgt, niet beschikbaar zijn, dan is het wenselijk dat nieuwe zorgconcepten voor nog onbeantwoorde zorgvragen op het terrein kunnen ontwikkeld worden. Ik herhaal dat de beslissing om nog niet bestaande zorgvormen te ontwikkelen, een onderdeel is van een globaal en vraaggestuurd programmatiebeleid. Het Fonds werkt aan een grondige actualisering van het gehele programmatiebeleid, en dit mede in het kader van de voortgang in 2003 van het actieplan van de Vlaamse regering om de wachtlijsten voor de meest urgente zorgvragen weg te werken. Ik heb reeds eerder opgeroepen om ook de hulpvragen van deze specifieke doelgroep mee in overweging te nemen, en ik heb deze oproep bij het Vlaams Fonds herhaald naar aanleiding van de voorbereiding van de begrotingsopmaak 2003.

Samenvattend:

- ook voor de doelgroep van mentaal gehandicapte geïnterneerden zal het Vlaams Fonds haar decretale opdracht waarmaken ;
- dit kan pas wanneer allereerst de hulpvragen van deze mensen via de daartoe bevoegde teams (MDT's) worden ingeleid en voor beslissing aan het Fonds voorgelegd ;
- inzake inschrijving en indicering worden vandaag individuele dossiers van betrokkenen ingeleid ;

- in het actieplan om wachtlijsten weg te werken in 2003 zal een bijzondere inspanning gebeuren om te garanderen dat de nog onbekende en zeer legitieme hulpvragen van deze groep worden erkend en behandeld op identieke wijze als alle andere zorgvragen ;

- de regionale bemiddeling tussen vraag en aanbod zal vraaggestuurd gebeuren. Dit wil zeggen dat individueel de meest adequate hulp zal worden georganiseerd ;

- als die meest adequate hulp niet bestaat, omdat bijvoorbeeld de conditionering binnen de bestaande voorzieningen niet toereikend is, verwacht ik van het Fonds concrete voorstellen voor verdere differentiëring van het aanbod, op basis van degelijk onderbouwde analysen van de behoefteprofielen van de beoogde doelgroep, de huidige en verwachte grootte van deze groep, enzovoort.

(MDT : multidisciplinair team – red.)

In de vergadering van de raad van bestuur van het Vlaams Fonds van dinsdag 23 oktober 2002 is een eerste oriënterende discussienota over deze problematiek besproken en verbreed naar gelijkaardige knelpunten bij mentaal gehandicapten (niet-geïnterneerden) met zware gedragsstoornissen. Gebeurlijke beslissingen over nieuw aanbod zullen ook voor de ondersteuningsnoden van deze doelgroep gebeuren in het kader van een goed onderbouwde actualisering van de globale programmatie van het aanbod van het Vlaams Fonds.